

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΤΟΥΣ
ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ 2021

Εξεταζόμενο αντικείμενο (κωδικός): ΔΑΣΚΑΛΩΝ (ΕΛΛΗΝΙΚΑ) (310)

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: 19 Νοεμβρίου 2021, 15:30 – 18:30

Τα ΕΛΛΗΝΙΚΑ και τα ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (ΔΑΣΚΑΛΩΝ) εξετάζονται μαζί.

Ο συνολικός εξεταζόμενος χρόνος και για τα δύο αντικείμενα είναι τρεις (3) ώρες.

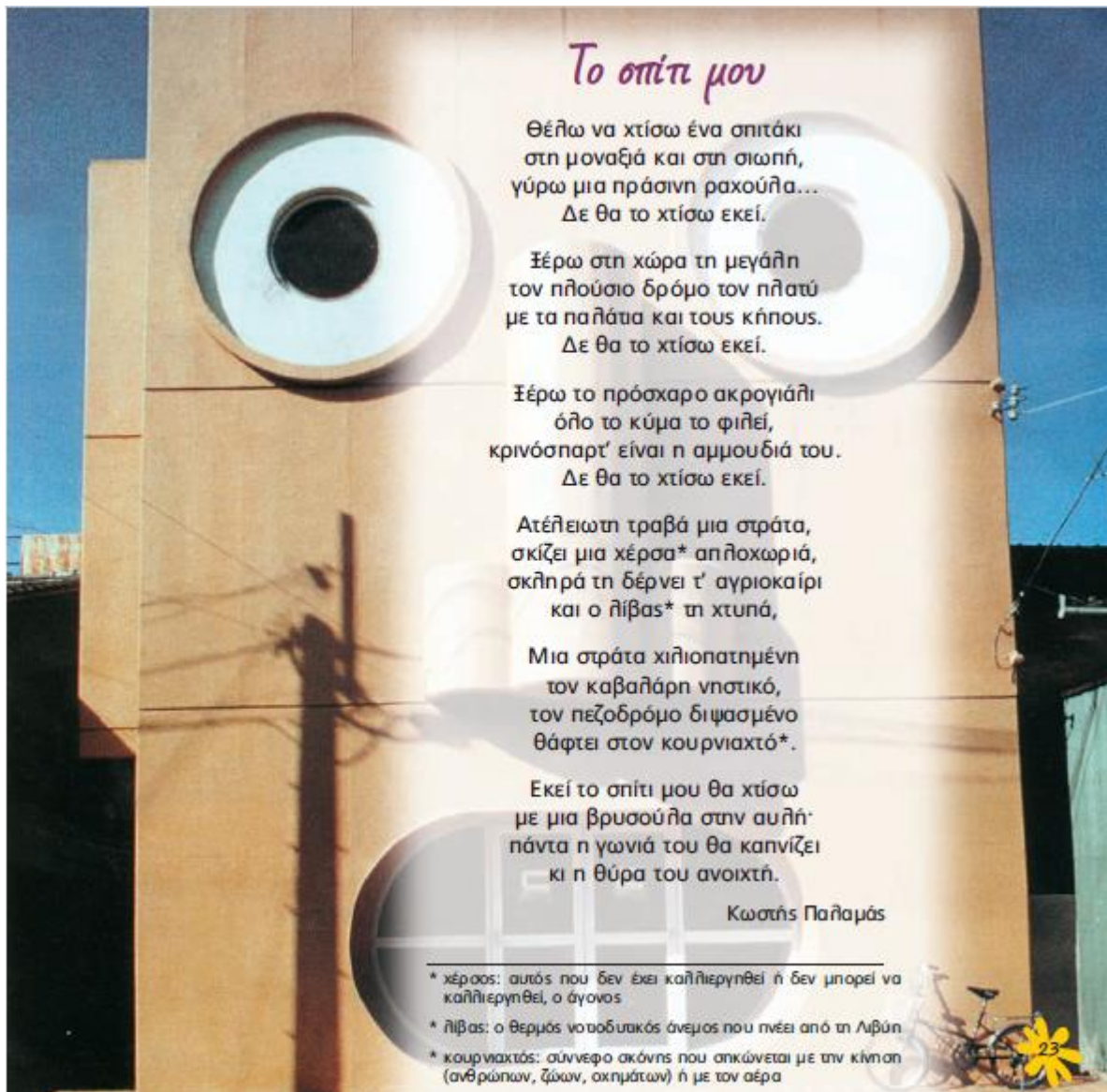
ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ 10 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΕ 14 ΣΕΛΙΔΕΣ
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: 50 ΜΟΝΑΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Να απαντήσετε σε **ΟΛΕΣ** τις ερωτήσεις του εξεταστικού δοκιμίου.
2. Όλες οι απαντήσεις να γραφούν με μπλε μελάνι.
3. ΟΛΕΣ οι ερωτήσεις του εξεταστικού δοκιμίου των Ελληνικών να απαντηθούν στο **Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών**. Για κάθε ερώτηση που απαντάτε να δηλώνετε τον αριθμό της ερώτησης.
4. Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **10** ερωτήσεις.
5. Στην εκφώνηση κάθε ερώτησης αναγράφεται ο αριθμός των μονάδων με τις οποίες βαθμολογείται.

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Το παρακάτω κείμενο είναι το πρώτο της Ενότητας 2 «Κατοικία» της Στ' τάξης (Βιβλίο Μαθητή, α' τεύχος, σ. 23).

1.1 Χαρακτηρίστε τον κυρίαρχο κειμενικό τύπο του κειμένου.

(Μονάδα 1)

1.2 Γράψτε τρία (3) γλωσσικά στοιχεία που σχετίζονται με τη λειτουργία του κυρίαρχου κειμενικού τύπου και αναφέρετε ένα (1) παράδειγμα από το κείμενο για κάθε ένα από αυτά.

(Μονάδες 3)

Καταγράψτε τις απαντήσεις σας στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Σε μια Α' τάξη, η εκπαιδευτικός προγραμματίζει να διδάξει το κείμενο «Ιστορίες» (Βιβλίο Μαθητή, α' τεύχος, σ. 40-41) στη βάση των παρακάτω Δεικτών Επάρκειας.

Δείκτες Επάρκειας

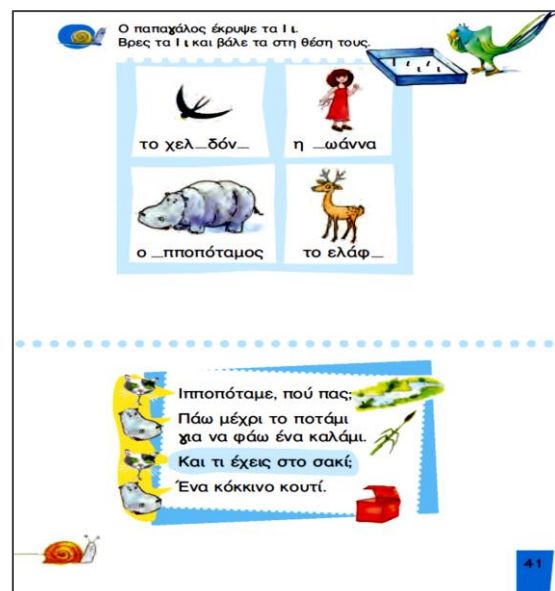
Α. Αναγνώριση και αντιστοιχία των φθόγγων-γραμμάτων: Ιι (φωνολογική επίγνωση για αντιστοιχία φωνημάτων-γραφημάτων και γραφημάτων-φωνημάτων) και όσων γραμμάτων έχουν διδαχθεί

Β. Συμφωνία ή μη με προσωπικές εμπειρίες, προϋπάρχουσες γνώσεις, γνωστά κείμενα

Γ. Ολική ανάγνωση και γραφή λέξεων, όπως «και», «τι», «είναι», «έχει», με την αξιοποίηση προηγούμενης γνώσης

Δ. Αιτιολογημένες προβλέψεις για το περιεχόμενο κειμένων, με βάση γλωσσικά και πολυτροπικά στοιχεία

Ε. Ανάγνωση και γραφή λέξεων, φράσεων, προτάσεων, με την αξιοποίηση γραφοφωνημικών αντιστοιχιών, σημασιολογικών και συντακτικών σχέσεων

Αντιστοιχίστε τον κάθε Δείκτη Επάρκειας με έναν (1) άξονα γλωσσικής διδασκαλίας:

Άξονες Γλωσσικής Διδασκαλίας

1. Τοποθέτηση κειμένου σε πλαίσιο (θεματικό, επικοινωνιακό, κοινωνικοπολιτισμικό)
2. Οργάνωση και λειτουργία λόγου σε επίπεδο κειμένου, πρότασης, λέξης
3. Αξιολόγηση κειμένων ως προς τη λειτουργία και το περιεχόμενό τους

Καταγράψτε την απάντησή σας στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών (π.χ. Α-1 ή Β-1 ή Γ-1).

(Μονάδες 2,5)

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

3.1 Σε μια Β' τάξη, ο εκπαιδευτικός διαπίστωσε ότι ομάδα παιδιών δυσκολεύεται στον εντοπισμό πληροφοριών σε κείμενα.

Ο σκύλος που δεν ήξερε να γαβγίζει

Μια φορά κι έναν καιρό ήτανε ένας σκύλος που δεν ήξερε να γαβγίζει. Δε γάβγιζε, δε νιαούριζε, δε μουγκάνιζε, δε χλιμίντριζε, δεν ήξερε να κάνει καμιά φωνή ζώου. Ήτανε ένα μοναδικό σκυλί, που ποιος ξέρει πώς κατέφτασε από έναν τόπο όπου δεν υπήρχανε σκυλιά. Το ίδιο δεν καταλάβαινε πως του έλειπε τίποτα. Οι άλλοι τού ανοίξανε τα μάτια. Του λέγανε:

- Μα εσύ δε γαβγίζεις;
- Δεν ξέρω, είμαι ξένος.
- Άκου απάντηση! Δεν το ξέρεις πως τα σκυλιά γαβγίζουν;

Ο σκύλος δεν ήξερε τι να απαντήσει. Δεν ήξερε όμως να γαβγίζει κι ούτε ήξερε πώς να μάθει.

*Τζιάνι Ροντάρι, «Παραμύθια για να σπάτε κέφι», εκδ. Κέδρος,
απόδοση Άλκη Ζέη, εικονογράφηση Σοφία Ζαραμπούκα*

Κατά τη νοηματική επεξεργασία του παραπάνω κειμένου, ο εκπαιδευτικός εφάρμοσε τις ακόλουθες δραστηριότητες.

Τα παιδιά:

- A. Διατυπώνουν προβλέψεις για το περιεχόμενο του κειμένου με βάση τον τίτλο.
- B. Διδάσκονται τη στρατηγική τήρησης σημειώσεων («υπογραμμίζω», «κυκλώνω», «χρωματίζω»), κατά και μετά την ανάγνωση.
- Γ. Εξασκούνται στην ανάγνωση με το κατάλληλο ύφος, αποδίδοντας ορθά τα σημεία στίξης.
- Δ. Αξιοποιούν την εικόνα του κειμένου για κατανόηση των πληροφοριών και των μηνυμάτων του κειμένου.

Ποια θεωρείτε ως τη λιγότερο κατάλληλη, για να ανταποκριθεί στις ανάγκες της συγκεκριμένης ομάδας παιδιών;

Καταγράψτε την απάντησή σας στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών, δηλώνοντας τη δραστηριότητα της επιλογής σας (π.χ. Α ή Β).

(Μονάδες 2)

3.2 Κατά την επεξεργασία του νοήματος του κειμένου, ένα παιδί της τάξης ισχυρίστηκε ότι ο σκύλος του κειμένου δεν ήξερε να γαβγίζει, επειδή «ήταν κλειστά τα μάτια του», στηρίζοντας την άποψή του στην πρόταση «Οι άλλοι τού ανοίξανε τα μάτια».

Χαρακτηρίστε καθεμιά από τις δραστηριότητες που ακολουθούν ως Κατάλληλη (Κ) ή Ακατάλληλη (Α) για αντιμετώπιση της συγκεκριμένης παρανόησης του παιδιού (π.χ. 1-Κ ή 1-Α).

1. Εμπλοκή των παιδιών σε δραματοποιημένη αναπαράσταση της ιστορίας.
2. Επαναληπτική ανάγνωση του κειμένου για έλεγχο του ισχυρισμού του παιδιού μέσα από τα συμφραζόμενα.
3. Χρήση λεξικού για την ερμηνεία των άγνωστων λέξεων του κειμένου.
4. Παρουσίαση του κειμένου σε πλάγιο λόγο, χωρίς διάλογο.
5. Χρήση παραδειγμάτων κυριολεκτικής και μεταφορικής σημασίας λέξεων και φράσεων.

(Μονάδες 2,5)

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

4.1 Σε μια σχολική μονάδα, οι εκπαιδευτικοί και τα παιδιά των Γ', Δ', Ε' και Στ' τάξεων οργανώνουν ημερίδα για τα πενήντάχρονα του σχολείου τους. Η κάθε τάξη ετοιμάζει περιγραφικά κείμενα για παρουσίαση στην ημερίδα, ενσωματώνοντας σε αυτά γλωσσικά στοιχεία για παραστατικότητα, αντικειμενικότητα, υποκειμενικότητα. Για τον σκοπό αυτό, οι εκπαιδευτικοί ιεραρχούν τις παρακάτω δραστηριότητες, από την πιο απλή στην πιο σύνθετη, λαμβάνοντας υπόψη και την ανάπτυξη των Δεικτών Επιτυχίας και Επάρκειας από τάξη σε τάξη.

- A. Περιγράψτε το σχολείο σας, συνδυάζοντας πληροφορίες από συνεντεύξεις συμμαθητών και συμμαθητριών σας, για να προτείνετε αλλαγές για το μέλλον.
- B. Περιγράψτε το σχολείο σας, επιλέγοντας στοιχεία από συνεντεύξεις παλαιότερων μαθητών/μαθητριών.
- Γ. Περιγράψτε τις αλλαγές που έγιναν στο σχολείο σας, με βάση φωτογραφίες των τελευταίων δέκα χρόνων.
- Δ. Περιγράψτε το σχολείο σας, αξιοποιώντας φωτογραφίες για να κάνετε το κείμενό σας πιο παραστατικό.

Καταγράψτε την ιεράρχηση που θεωρείτε ότι έγινε στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών.

(Μονάδες 4)

4.2 Στο πλαίσιο της ημερίδας οργανώνεται θεατρική παράσταση με θέμα «Η Μαθητική Ζωή Άλλοτε και Σήμερα». **Σημειώστε δύο (2) εξωγλωσσικά και δύο (2) παραγλωσσικά στοιχεία που χρειάζεται να αξιοποιηθούν στην παράσταση.**

Καταγράψτε την απάντησή σας στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών.

(Μονάδες 2)

ΕΡΩΤΗΣΗ 5

Τα παιδιά μιας Δ' τάξης μελετούν λαϊκά παραμύθια. Η εκπαιδευτικός ετοίμασε επτά (7) δραστηριότητες που φαίνονται στον παρακάτω πίνακα σε τυχαία σειρά.

1.	Τα παιδιά μετασχηματίζουν με ποικίλους τρόπους το παραμύθι (π.χ. προσθήκη/αφαίρεση χαρακτήρων, αλλαγή ρόλων), για να προβάλουν εναλλακτικές οπτικές.
2.	Τα παιδιά καταγράφουν σε σχεδιάγραμμα τα δομικά στοιχεία του παραμυθιού.
3.	Τα παιδιά παρουσιάζουν σκέψεις, συναισθήματα και δράσεις των ηρώων του παραμυθιού.
4.	Κατά τη σιωπηρή ανάγνωση τα παιδιά εντοπίζουν τα δομικά στοιχεία του κειμένου.
5.	Η εκπαιδευτικός ρωτάει τα παιδιά να αναφέρουν αν έχουν διαβάσει λαϊκά παραμύθια και τι γνωρίζουν για αυτά.
6.	Τα παιδιά σχολιάζουν γλωσσικές επιλογές που διαμορφώνουν την οπτική που προβάλλεται στο παραμύθι (αξίες, πεποιθήσεις, ταυτότητες).
7.	Τα παιδιά διατυπώνουν προβλέψεις για το περιεχόμενο του παραμυθιού, αξιοποιώντας τον τίτλο.

Σειροθετήστε τις δραστηριότητες σε πορεία διδασκαλίας.

Καταγράψτε την απάντησή σας στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών, ξεκινώντας από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην πρώτη δραστηριότητα και τελειώνοντας με τον αριθμό που αντιστοιχεί στην τελευταία. Διευκρινίζεται ότι υπάρχουν περισσότερες από μια (1) πιθανές πορείες διδασκαλίας.

(Μονάδες 4)

ΕΡΩΤΗΣΗ 6

Σε μια Ε' τάξη, τα παιδιά έγραψαν δικά τους αφηγηματικά κείμενα ως απάντηση στο ερώτημα της ενότητάς τους «Ποια η σχέση του ανθρώπου με τα ζώα;». Πιο κάτω, παραθέτουμε το κείμενο του Άρη, ενός παιδιού που αντιμετωπίζει δυσκολίες στην παραγωγή γραπτού λόγου.

Η οικογένεια ετιμαζόταν για την παραλία. Ο Τζακ ο σκύλος μας ήταν ο πρώτος που πήδηξε στο αυτοκίνητο. Κάθισα πίσω με τον Τζακ κουνούσε την ουρά του όλο χαρά. Μετά το αυτοκίνητο σταμάτησε στη μέση του δάσους για διάλιμμα. Μετά μπήκαμε πάλι μέσα για να φύγουμε και πατέρας πήρε την μπάλα του Τζακ και την έριξε όσο πιο μακριά μπορούσε. Ο Τζακ έτρεξε με χαρά να την πιάσει πριν προλάβει να έρθει πίσω στο αυτοκίνητο ο πατέρας ξεκίνησε τη μηχανή και άρχισε να οδηγεί μακριά. Ο Τζακ έτρεχε λαχανιασμένος να φτάσει το αυτοκίνητο όμως ο πατέρας έτρεχε πολύ και ο Τζακ έμενε πίσω. Ο Τζακ έτρεχε κοιτάζοντας με στα μάτια λες και μου φώναζε κάτι. Μετά σταμάτησε και κάθισε στη μέση του δρόμου και μας έβλεπε από μακριά άρχισα να κλέω με μανία. πατέρα σταμάτα το αυτοκίνητο σε παρακαλώ. Μητέρα σε παρακαλώ. Μετά φτάσαμε στην παραλία αλλά εγώ δεν κατέβηκα από το αυτοκίνητο η καρδιά μου πήγαινε να σπάσει. Βγήκα και κάθισα σε μια σκιά και έκλαιγα συνέχεια. Θα πάρουμε άλλον όταν είμαστε πιο έτοιμοι είπε η μητέρα μου δε θα σας συγχωρήσω ποτέ της απάντησα και έτρεμα. στον δρόμο της επιστροφής δε μιλούσα σε κανένα. Την άλλη μέρα έξω από την πόρτα στεκόταν ο Τζακ. Τζακ, Τζακ άρχισα να φωνάζω με δάκρυα στα μάτια. ήρθες πίσω. Μετά τον έπιασα αγκαλιά και τον πήρα στο δωμάτιο μου. Δε θα σε αφήσω ποτέ ακούς του ψιθιρίσα αν θέλουν να σε διώξουν θα πρέπει να πετάξουν και μένα μαζί. τον φίλησα στο μάγουλο και αυτός κούνησε την ουρά του.

6.1 Ο παρακάτω πίνακας αποτελεί την κλειδα που τα παιδιά θα χρησιμοποιήσουν για αυτοαξιολόγηση.

	Ξαναδιαβάζω το κείμενό μου και σημειώνω τι πέτυχα	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1.	Δημιούργησα αφηγηματική πλοκή με το σχήμα: τοποθέτηση - πρόβλημα - κορύφωση - λύση – κλείσιμο;		
2.	Ξεχώρισα τα επεισόδια σε παραγράφους;		
3.	Χρησιμοποίησα πλούσιο λεξιλόγιο;		
4.	Χρησιμοποίησα ποικιλία χρονικών συνδέσμων;		
5.	Ξεχώρισα τα λόγια των ηρώων από αυτά του αφηγητή;		
6.	Έλεγα την ορθογραφία μου;		
7.	Απάντησα στο ερώτημα της ενότητας: «Ποια η σχέση του ανθρώπου με τα ζώα;» με την αφήγησή μου;		

Καταγράψτε στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών τρία (3) στοιχεία, που θεωρείτε ως τα πιο σημαντικά για βελτίωση του γραπτού αφηγηματικού λόγου του Άρη.

(Μονάδες 3)

6.2 Η εκπαιδευτικός διαπιστώνει ότι ο Άρης δε χρησιμοποιεί σωστά τελείες και κεφαλαία για να δημιουργήσει προτάσεις με νόημα.

Ποια από τις πιο κάτω ενέργειες θεωρείτε την πιο κατάλληλη για τη βελτίωση του κειμένου του Άρη ως προς το συγκεκριμένο σημείο;

- A. Η εκπαιδευτικός ζητά από το παιδί να αντιγράψει το κείμενό του, βάζοντας τελείες και κεφαλαία όπου χρειάζεται.
- B. Η εκπαιδευτικός σημειώνει το σύμβολο T-K (Τελεία-Κεφαλαίο) στο περιθώριο δίπλα από τις προτάσεις που χρειάζεται να διορθωθούν και το παιδί διορθώνει με βάση τα σημεία αυτά.
- Γ. Η εκπαιδευτικός δίνει στο παιδί το κείμενό του σε μεγέθυνση και με ένα ψαλίδι καλείται να κόψει την κάθε πρόταση και να την διαβάσει ξεχωριστά.
- Δ. Η εκπαιδευτικός αντιγράφει την κάθε πρόταση του παιδιού σε ξεχωριστές καρτέλες και του τις δίνει ανακατεμένες, για να τις βάλει στη σωστή σειρά.

Καταγράψτε στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών την απάντησή σας.

(Μονάδες 2)

6.3 Στην ολομέλεια, η εκπαιδευτικός επεκτείνει τη διδασκαλία της, εστιάζοντας στον ρόλο των παρακάτω στη δημιουργία ζωντάνιας και παραστατικότητας στην αφήγηση:

- ευθύς λόγος ηρώων
- τροπικά επιρρήματα ή και επιρρηματικοί προσδιορισμοί
- ιστορικός ενεστώτας
- ποικίλα ρήματα δράσης και ενεργητικές μετοχές

Για τον σκοπό αυτό, ζητά από τα παιδιά να μετασχηματίσουν την παρακάτω πρόταση:

Ο Τζακ έτρεχε κοιτάζοντάς με στα μάτια λες και μου φώναζε κάτι.

Σε ποιον από τους παρακάτω μετασχηματισμούς αξιοποιούνται όλα τα στοιχεία;

- A. Ο Τζακ τρέχει κοιτάζοντάς με στα μάτια λες και μου φωνάζει «πώς μπορείς να με αφήνεις πίσω;».
- B. Ο Τζακ έτρεξε ορμητικά καρφώνοντάς με στα μάτια λες και φώναζε «πώς μπορείς να με αφήνεις πίσω;».
- Γ. Ο Τζακ τρέχει με μανία καρφώνοντάς με στα μάτια λες και ουρλιάζει «πώς μπορείς να με αφήνεις πίσω;».
- Δ. Ο Τζακ έτρεχε με μανία κοιτάζοντάς με στα μάτια λες και ούρλιαζε «πώς μπορείς να με αφήνεις πίσω;».

Καταγράψτε την απάντησή σας στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών.

(Μονάδες 2)

ΕΡΩΤΗΣΗ 7

Μια σχολική μονάδα θέτει ως στόχο την καλλιέργεια γραπτού αφηγηματικού λόγου γύρω από τη θεματική ενότητα «Ο Ρόλος της Τεχνολογίας στη Ζωή μας». Οι εκπαιδευτικοί αποφασίζουν να διδάξουν, ανά ζεύγη τάξεων (Α' - Β', Γ' - Δ', Ε' - ΣΤ'), τη λειτουργία συγκεκριμένων γλωσσικών και πολυτροπικών στοιχείων, λαμβάνοντας υπόψη και το Αναλυτικό Πρόγραμμα Ελληνικών.

7.1 Σε ποια τρία (3) στοιχεία θα μπορούσε να εστιάσει η γλωσσική διδασκαλία για κάθε ζεύγος τάξεων (Α' - Β', Γ' - Δ', Ε' - ΣΤ');

1. Τροπικοί προσδιορισμοί για σκιαγράφηση του χαρακτήρα ηρώων.
2. Επιθετικοί προσδιορισμοί για έκφραση αξιολογικών κρίσεων.
3. Αιτιολογικές προτάσεις για αιτιακή ακολουθία.
4. Τοπικοί προσδιορισμοί για καθορισμό του σκηνικού.
5. Αξιοποίηση χρώματος για έκφραση σκέψεων, συναισθημάτων.
6. Χρήση έμφασης στη γραμματοσειρά για προβολή της οπτικής του δημιουργού.
7. Ελλειπτικές προτάσεις για δημιουργία έντασης στη αφήγηση.
8. Χρονικοί δείκτες για σύνδεση γεγονότων και αφηγηματική ροή.
9. Σχέδιο-ζωγραφιά για ενίσχυση ή συμπλήρωση των νοημάτων του κειμένου.

Καταγράψτε τους αριθμούς των τριών (3) στοιχείων για κάθε ζεύγος τάξεων στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών (π.χ. Α' - Β' τάξεις: 1,2,3 / Γ' - Δ' τάξεις: 1,2,3/ Ε' - ΣΤ' τάξεις: 1,2,3).

(Μονάδες 4,5)

7.2 Ποιον στόχο κριτικής διερεύνησης θεωρείτε τον πιο κατάλληλο για κάθε ζεύγος τάξης;

1. Κρίνουν τον τρόπο προσέγγισης του ίδιου θέματος σε ένα ή διαφορετικά κείμενα σε σχέση με πιθανούς/ές αναγνώστες/στριες.
2. Κρίνουν τον τρόπο που η προσέγγιση του ίδιου θέματος σε διαφορετικά κείμενα τους/τις επηρεάζει ως αναγνώστες/στριες.
3. Αξιολογούν τον τρόπο που εναλλακτικές αναπαραστάσεις ενός θέματος επηρεάζουν διαφορετικούς/ές αναγνώστες/στριες.

Αντιστοιχίστε τον κάθε στόχο με το ορθό ζεύγος τάξεων (π.χ. Α' - Β' τάξεις: 1 / Γ' - Δ' τάξεις: 1 / Ε' - ΣΤ' τάξεις: 1).

(Μονάδες 1,5)

ΕΡΩΤΗΣΗ 8

Τα παιδιά μιας Γ΄ τάξης μελετούν τα σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα στο πλαίσιο της ενότητας «Ο κόσμος γύρω μας». Για να επιτευχθούν οι στόχοι της ενότητας, η εκπαιδευτικός της τάξης φέρνει στην τάξη διάφορα κείμενα προς αξιοποίηση και αντιπαραβολή τους από τα παιδιά. Στη διδασκαλία ενσωματώνονται διάφορες παιδαγωγικές προσεγγίσεις διδασκαλίας της γλώσσας.

Αντιστοιχίστε τις ακόλουθες δραστηριότητες τόσο με τον στόχο που η καθεμιά εξυπηρετεί όσο και με την παιδαγωγική προσέγγιση από την οποία αντλεί.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΣΤΟΧΟΙ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
Τα παιδιά:	Τα παιδιά:	
1. Μελετούν βίντεο, αφίσες και φωτογραφίες από περιβαλλοντικές διαδηλώσεις. Σε ομάδες οργανώνουν τη δική τους διαμαρτυρία για περιβαλλοντικά προβλήματα της κοινότητάς τους.	Α. Να καθορίζουν τις γλωσσικές και δομικές συμβάσεις των κειμενικών ειδών σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο, συνδέοντάς το με τον κειμενικό τύπο που εξυπηρετεί.	i. Επικοινωνιακή προσέγγιση
2. Επεξεργάζονται αφίσες οικολογικού περιεχομένου από διάφορους οργανισμούς. Εντοπίζουν τις κειμενικές συμβάσεις και δημιουργούν τις δικές τους αφίσες για την εκστρατεία καθαριότητας που διοργανώνει η τοπική κοινότητα.	Β. Να παράγουν κείμενα στη βάση συγκεκριμένου σκοπού και αποδέκτη.	ii. Δομιστική προσέγγιση
3. Παρατηρούν ότι στην κοινότητά τους υπάρχουν πολλά πλαστικά απορρίμματα. Γι' αυτό καταρτίζουν έναν «Κώδικα οικολογικής διαχείρισης πλαστικών», τον οποίο κοινοποιούν σε όλες τις τάξεις του σχολείου.	Γ. Να συνεργάζονται στην παραγωγή και τη διαπραγμάτευση νοημάτων και να αναλαμβάνουν δράση για τη διαμόρφωση της κοινωνίας.	iii. Κειμενοκεντρική προσέγγιση
4. Η εκπαιδευτικός βοηθά τα παιδιά να δημιουργήσουν τράπεζα λεξιλογίου σχετικά με το περιβάλλον και την προστασία του.	Δ. Να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στην οικολογική καταστροφή του πλανήτη μας και να συνειδητοποιήσουν την ευθύνη του ανθρώπινου παράγοντα σε αυτήν.	iv. Κριτικός γραμματισμός
	Ε. Να κατανοήσουν τη σημασία λέξεων, να κατακτήσουν την ορθογραφία τους και να τις αξιοποιήσουν σε γλωσσικές ασκήσεις.	

Καταγράψτε την απάντησή σας στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών, δηλώνοντας για κάθε δραστηριότητα (1,2,3 κ.λπ.) τον στόχο με τον οποίο αντιστοιχεί (Α, Β, Γ, κ.λπ.) και την παιδαγωγική προσέγγιση (i., ii., iii. κ.λπ.) πάνω στην οποία βασίζεται (π.χ. 1-Α-i ή 1-Α-ii).

Σε κάθε μία (1) δραστηριότητα αντιστοιχεί μόνο ένας (1) στόχος και μόνο μία (1) παιδαγωγική προσέγγιση.

(Μονάδες 6)

ΕΡΩΤΗΣΗ 9

9.1 Οι εκπαιδευτικοί και τα παιδιά δύο τμημάτων Ε΄ τάξης επεκτείνουν την Ενότητα 11: «Παιχνίδια» (Βιβλίο Μαθητή, β΄ τεύχος, σ. 69-88), εστιάζοντας στην ευρεία χρήση των ηλεκτρονικών παιχνιδιών από εφήβους και παιδιά. Στο πλαίσιο αυτό, επεξεργάζονται ποικιλία κειμένων, όπως αφίσες, διαφημίσεις, οδηγούς χρήσης, τηλεοπτικές εκπομπές και άρθρα. Οι δύο εκπαιδευτικοί ακολουθούν τις παρακάτω πορείες διδασκαλίας.

<u>Πορεία εκπαιδευτικού Α</u>	<u>Πορεία εκπαιδευτικού Β</u>
A) Παρακολούθηση διαδικτυακών διαφημίσεων ηλεκτρονικών παιχνιδιών.	A) Συζήτηση για τα ηλεκτρονικά παιχνίδια στη ζωή των παιδιών και διερεύνηση του πώς διάφορες κοινωνικές ομάδες (π.χ. ψυχολόγοι, διαφημιστές, παιδιά) τοποθετούνται ως προς το θέμα.
B) Σχολιασμός των διαφημίσεων και ανάλυσή τους ως προς το πώς οργανώνονται και δομούνται.	B) Σύγκριση διαφημίσεων ηλεκτρονικών παιχνιδιών και απλών άρθρων ψυχολόγων προς τους γονείς για τα παιχνίδια αυτά.
Γ) Σύγκριση διαδικτυακών διαφημίσεων με διαφημίσεις σε πινακίδες δρόμων και συζήτηση του ρόλου πολυτροπικών στοιχείων στη δόμηση του νοήματος.	Γ) Αξιολόγηση πολυτροπικών στοιχείων σε σχέση με το πώς επιδιώκεται να επηρεαστεί ο αποδέκτης σε διαφημίσεις.
Δ) Αντιπαραβολή διαδικτυακών διαφημίσεων με οδηγούς χρήσης ηλεκτρονικών παιχνιδιών.	Δ) Συζήτηση για το πώς το έμφυλο στοιχείο προβάλλεται μέσω πολυτροπικών στοιχείων στα ηλεκτρονικά παιχνίδια.
Ε) Παραγωγή διαδικτυακής διαφήμισης από ομάδες παιδιών, με αξιοποίηση πολυτροπικών στοιχείων για ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς τους.	Ε) Παραγωγή διαφημίσεων για ανατροπή έμφυλων στερεοτύπων σε ηλεκτρονικά παιχνίδια.

Ποια είναι η στόχευση της κάθε εκπαιδευτικού, με βάση την πορεία διδασκαλίας που ακολούθησε;

Καταγράψτε την απάντησή σας στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών. (Μέγιστη έκταση απάντησης 40 λέξεις)

(Μονάδες 3)

9.2. Σε μια άλλη Ε' τάξη, η εκπαιδευτικός θέτει ως στόχο την αποτελεσματική εμπλοκή των παιδιών σε προφορική διαλογική αντιπαράθεση (debate) γύρω από το ερώτημα «Πώς τα ηλεκτρονικά παιχνίδια επηρεάζουν τη ζωή των παιδιών;». Πριν ξεκινήσουν, εκπαιδευτικός και παιδιά συζητούν και εισηγούνται κανόνες που θεωρούν απαραίτητους για τη συμμετοχή τους στη διαλογική αντιπαράθεση. Ακολουθούν κάποιες ενδεικτικές εισηγήσεις που συζητήθηκαν:

1. Δε διακόπτω τον συνομιλητή μου, αλλά περιμένω τη σειρά μου για να μιλήσω.
2. Δεν ανατρέχω σε γραπτά κείμενα και σημειώσεις την ώρα της συζήτησης.
3. Υποστηρίζω την άποψή μου με επιχειρήματα.
4. Δεν αλλάζω θέμα, αλλά συνδέω τα λόγια μου με τα λεγόμενα του προηγούμενου ομιλητή.
5. Αποφεύγω λέξεις και φράσεις στην κυπριακή.
6. Εκφράζομαι πάντα με ολοκληρωμένες προτάσεις.
7. Δηλώνω συμφωνία ή διαφωνία με ό,τι προηγήθηκε, εξηγώντας τους λόγους.
8. Χρησιμοποιώ ωραίο λεξιλόγιο.
9. Αξιοποιώ μαρτυρίες, τεκμήρια, δεδομένα, για να στηρίξω τη θέση μου.
10. Εκφράζω την άποψή μου με κατάλληλα ρήματα και φράσεις.

Καταγράψτε τις τέσσερις (4) εισηγήσεις, που εξυπηρετούν λιγότερο ή καθόλου την αποτελεσματική εμπλοκή των παιδιών σε προφορική διαλογική αντιπαράθεση.

(Μονάδες 2)

ΕΡΩΤΗΣΗ 10

Τα παιδιά μιας ΣΤ' τάξης επεξεργάζονται κείμενα από διαφορετικές πηγές, σε σχέση με τον προβληματισμό «Γιατί γίνονται πόλεμοι; Μπορούμε να τους σταματήσουμε;». Στο πλαίσιο αυτό, δημιούργησαν «Πλέγματα Κειμένων». Παρακάτω παρουσιάζεται το «Πλέγμα» ενός παιδιού.

Τίτλος Κειμένου	Τύπος	Είδος	Γλωσσικά Στοιχεία	Πολυτροπικά Στοιχεία	Χ	Ψ
Κρυφτοκυνηγητό	επιχειρήματα	αφίσα	ελλειπτικός λόγος	φωτογραφία		
Ανατολή Θανάτου	επιχειρήματα (με περιγραφή)	ποίημα	ρήματα σε ενεστώτα παθητικής φωνής, σύνθετες λέξεις, αόριστο άρθρο, ασύνδετο σχήμα	φωτογραφία παιδιού σε αφίσα, πράσινο φόντο		
Σκέψεις ενός παιδιού για τον πόλεμο	μεικτό κείμενο (κυρίως επιχειρήματα, με αφήγηση και περιγραφή)	ημερολόγιο	σχήματα λόγου, επίθετα, ρητορικές ερωτήσεις, εναντιωματικές προτάσεις, πρώτο πρόσωπο	αυθεντική φωτογραφία της Άννας Φρανκ		
Σπίτι μας είναι η γη	μεικτό κείμενο (κυρίως επιχειρήματα, με περιγραφή)	επιστολή	επίθετα, ρητορικές ερωτήσεις, αιτιολογικές προτάσεις, συνοπτικός μέλλοντας ρημάτων	αυθεντική φωτογραφία		
Όση Ειρήνης	περιγραφή	άρθρο εφημερίδας	επαιυξημένες προτάσεις, ρηματικές φράσεις σε ενεστώτα, επίθετα, ασύνδετο σχήμα	φωτογραφίες, τίτλος με χρώματα και γραμματοσειρά σχεδιασμός σε στήλες		
Όνειρα με χαρταετούς και αστέρια	αφήγηση	απόσπασμα από μυθιστόρημα	χρονικές λέξεις, φράσεις και προτάσεις, επίθετα, ρήματα στον ενεστώτα, τοπικοί προσδιορισμοί	πίνακας ζωγραφικής, έγχρωμος		

10.1 Σε ποιον από τους τρεις (3) άξονες της γλωσσικής διδασκαλίας εστιάζει το πλέγμα;

1. Τοποθέτηση σε πλαίσιο (θεματικό, επικοινωνιακό, κοινωνικοπολιτισμικό)
2. Οργάνωση του λόγου σε επίπεδο κειμένου, πρότασης, λέξης
3. Αξιολόγηση και κριτική κειμένων ως προς το περιεχόμενο και την αποτελεσματικότητά τους

Καταγράψτε την απάντησή σας στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών.

(Μονάδα 1)

10.2 Πώς θα μπορούσε ο εκπαιδευτικός να ονομάσει τις στήλες X και Ψ του πλέγματος, προκειμένου να εμπλουτιστεί η διερεύνηση του παραπάνω προβληματισμού;

Καταγράψτε την απάντησή σας στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών.

(Μονάδες 2)

10.3 Αναφέρετε δύο (2) λόγους για τους οποίους ένας/μια εκπαιδευτικός αξιοποιεί το πλέγμα ως διδακτικό εργαλείο, εξηγώντας πώς αυτό συνάδει με αρχές της διδασκαλίας της γλώσσας.

Καταγράψτε την απάντησή σας στο Τετράδιο Απαντήσεων Ελληνικών.
(Μέγιστη έκταση απάντησης 50 λέξεις)

(Μονάδες 2)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ